

2011 YILI KURBAN HİZMETLERİ KOMİSYONU KARARI

TOPLANTI TARİHİ:20.10.2011
TOPLANTI SAATİ: 14:30
TOPLANTI YERİ :KAYMAKAMLIK
KARAR NO :2011/1

- İlgi: a) Diyanet İşleri Başkanlığının Kurban Hizmetleri Yönetmeliği.
b) Diyanet İşleri Başkanlığının 26.09.2011 tarihli ve 1925 sayılı yazısı ve eki 25 Eylül 2011 tarihli ve 28065 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "2011 Yılı Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ."
c) Kaymakamlık Makamının 20.10.2011 tarihli ve 139 sayılı olur.

İlgi (a) yönetmelik gereği ilgi (b) Diyanet İşleri Başkanlığı yazıları ekinde gönderilen 2011 Yılı Kurban Hizmetlerinin Uygulanması dair Tebliği ve İlgi (c) Kaymakamlık olurlarına istinaden oluşturulan "Kurban Hizmetleri Komisyonu" Kaymakam Vekili Mehmet TUNÇ'un başkanlığında 20/10/2011 Perşembe günü saat 14.30'de Kaymakamlıkta toplanarak aşağıdaki kararlar alınmıştır.

1-KURBAN SATIS YERİ :

Belediye'ye ait hamamın yanındaki boş alandır.

2-HAYVANLARIN KESİMİ:

Kurbanlık hayvanlar 24.06.2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 12. Maddesi gereği Hayvanların korkutulmadan, ürkütülmeden ve hayvana en az acı verecek şekilde hijyenik kurallara uyularak ve usulüne uygun olarak bir anda ve ehliyetli (Kesim Kursu Belgesi bulunan ve portör muayenesi yapılmış) elemanlarca yapılması sağlanacak.

Kesimin Dini kurallara göre, Sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak kesim için tahsis edilen yerlerde veya kişinin kendi mülkiyetine ait olan beton zemin üzerinde gelip geçenlerin dikkatini çekmeyecek şekilde uygun ortamlarda yapılması sağlanacaktır. Kesim yapacak şahıslar Belediyeye müracaat ederek telefon ve ikametgah adresleri bildirmeleri gerekmektedir.

3-KURBAN KESİM YERLERİ:

- a-) Akbel Çayı kenarında bulunan Belediye'ye ait mezbehane.
b-) Vatandaşlar, Etrafı kapatılmış özel mülk veya bahçesinde kurban kesimi yapabileceklerdir,
c-) Vatandaşlar, Oto yıkama yerlerinde bu iş yeri sahiplerinin uygun görüp kabul etmeleri halinde Kurban kesimi yapabileceklerdir.

4-KURBAN KESİM ÜCRETLERİ :

İlgi (a) yönetmeliğin 10 ve 11. Maddelerinin (f) Bentleri gereği;

- a-) Küçük baş hayvanlar için : 25,00 TL.
b-) Büyük baş hayvanlar için : 125,00 TL.

Belediye yetkilileri tarafından ücretler uygun bir şekilde yazılacak naylon muhafaza içerisinde kesim yerlerinde halkın göreceği uygun bir yere asılacak.

5-BELEDİYECE YAPILACAK İSLER

- a-)Kurban kesim yerlerinde kanların akması için yeterli miktarda çukurların açılması,
- b-)Temizlik ihtiyaçları için yeterli miktarlarda su bulundurulması.
- c-)Kurban kesim yerlerinde atıklar için poşetler bulundurulması ve Poşetlere toplanan atıkların, temizlik araçları ile çöp depolama alanına götürülmesi ve poşetler yırtıldıktan sonra üzerlerinin kapatılması
- ç-)Gerekli temizliğin yapılması için kesim yerlerinde görevli bulundurulması,
- d-)Kesim için açılan Çukurlar her gün kesim işlemleri bitiminde kapatılması,
- e-)Kurban kesim yerlerine, kurban kesim fiyatlarının asılması.
- f-)Şehir içi cadde ve sokaklarda hayvan satışına ve kesimine meydan vermemek için gerekli tedbirlerin alınması,
- g-)Kurban ile ilgili gerekli ilanların Belediye hoparlörlerinden yapılması,
- h-)Kurban Satış ve Kesim Yerlerinin Belediyece İlan edilmesi.
- ı-)Kurbanda havanın yağışlı olduğu zamanlarda halk kesim yeri olarak mezbananın kapalı alanlarını kullanacaktır.
- i-)Belediye, kurban kestirenlerden kesim ücreti talep etmeyecektir.
- j-)Belediyenin kalıcı bir kesim yeri tesisi kurulması için teşvik edilmesi.

6-MÜFTÜLÜKCE YAPILACAK İSLER:

- a-)Dini Hükümlere göre kesilmesi için, kesim yerlerinde birer adet din görevlisi bulundurulması,
- b-)Kurbanların Dini hükümlere göre kesilmesi ile ilgili bilgi almak isteyenler İsmailbey Camii Din Görevlileri Ahmet KILIÇASLAN ve Hasan SARIÇOBAN'm ekte sunulan cep telefonlarına müracaat edebilirler.
- c-)Vaaz ve Hutbelerde halka kurban kesim ve satım yerleri ile ilgili bilgi verilmesi, Dini konularda rehberlik yapmak üzere Kurban kesim yerlerinde görevli bulundurulması.
- ç-)Kurban kesim yerlerinde bulunan Din Görevlilerince kesilen hayvanların küpe ve pasaportlarının alınarak, İlçe Gıda ve Tarım Müdürlüğüne veya görevlilerine teslim edilmesi.
- d-)Dini hükümlere göre kesilmesi için İlçe Müftülüğüne ve Diğer Kurumlardan görevlendirilen kişilere "Görevli Kimlik Kartı" verilmesi
- e-)Kurban Kesim Yerleri ve Kurban keseceklerin dikkat edeceği hususlar ile ilgili el ilanları ve broşürler bastırarak dağıtımının yapılması

7- İLÇE GIDA VE TARIM MÜDÜRLÜĞÜNCE YAPILACAK İSLER :

- a-)Hayvan sağlığı ile ilgili bilgi almak isteyenler için , İlçe Gıda ve Tarım Müdürlüğünde bir görevlinin hazır bulundurulması,
- b-)Telefonla veya bizzat gelerek bilgi almak isteyenlere gerekli bilgilerin verilmesi.
- c-)Kurban satış yerlerinde satışı yapılacak olan hayvanların küpeli, pasaportlu olup olmadıklarının tespitinin yapılması ve Kurban Kesim yerlerinde kesilen hayvanların küpe ve pasaportlarının teslim alınması.

8- KURBAN KESİM VE SATIŞ YERLERİNİN DENETLENMESİ:

- a-) Kurban Satış Yerleri Belediye görevlilerince denetlenecek.
- b-) Kurban Kesim Yerlerinin denetimi aşağıda belirtilen tarihlerde İlçe Sağlık Grup Başkanlığı, Orman İşletme Müdürlüğü ile İlçe Gıda ve Tarım Müdürlüğüne belirlenen aşağıdaki görevliler tarafından oluşan ekip tarafından yapılacak. Ekiplerin denetim yapmak için araç ihtiyacı şoförü ile birlikte
1.2.3. Günleri İlçe Gıda ve Tarım Müdürlüğüne karşılanacaktır.
- c-) Kurban Kesim elamanlarının yanlarında Hak Eğitim Merkezi tarafından verilen Kesim Kurs Belgeleri ve portör muayene kartlarının bulunup bulunmadığı kontrol edilecek, kartlarını yanlarında bulundurmayanların kesim yapmalarına engel olunacak.

9- KURS VERİLMESİ :

Kurban kesecek kişiler için Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünce "Kesim Elemanı Yetiştirme ve Geliştirme" kursu düzenlenmesi sağlanacak.

10- ACİL YARDIMLAR :

112 Acil 24 saat açık olduğundan, kurban kesim yerlerinde sağlık görevlisi bulundurmaya gerek görülmemiştir.

11-BİLGİLENDİRME:

İhtiyaç Duyulması halinde:

a-)Dini Konularda;

Merkez İsmailbey Camii Görevlileri Telefon Numarası

Ahmet KILIÇASLAN : 05056088499

Hasan SARIÇOBAN : 05443968943

Merkez Yavuz Selim Camii Görevlisi Telefon Numarası

M.AkifDEMİREL : 05434329395

İlçe Müftüsü Safi ÇINAR Cep Telefon Numarası :05363058791

b)Hayvan Sağlığı ile ilgili Konularda;

İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün 4161008 Numaralı telefonundan,

Belediye ile ilgili konularda 153 No'lu Telefonda Belediye Zabıtasından yardım istenilebilecektir.

c)Yaralanmalara ve Sakatlanmalara Karşı:

Acil 112 No'lu telefonlardan ayrıca;

12-25 Eylül 2011 tarihli ve 28065 sayılı "Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ" ve İlçe Kurban Hizmetleri Komisyon Kararının Kaymakamlığımızın <http://www.durağan.gov.tr> sitesinde ve Komisyona üye tüm Kurumların (Belediye, İlçe Müftülüğü, İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İlçe Sağlık Grup Başkanlığı, İlçe Orman İşletme Müdürlüğü) İnternet sitelerinde yayınlanması zorunludur.

Denetim Tarihleri	Denetleyen Ekip Görevlilerin				
	Adı Soyadı	Unvanı	Çalıştığı Kurum	Telefonu	Denetimdeki Görevleri
06/11/2011 Pazar (Bayramın 1.Günü)	Bekir TANRIKULU	Veteriner. Hekim	Tarım İlçe Müdürlüğü	05428395410	Ekip Başkanı
	Mehmet YOLDAŞ	Çevre Sağlık Teknisyeni	İlçe Sağlık Grup Başkanlığı	05067002241	Üye
07/11/2011 Pazartesi (Bayramın 2.Günü)	İrfan YILMAZ	Veteriner Hekim	Tarım İlçe Müdürlüğü	0544 9641718	Ekip Başkanı
	Mustafa KIZILIRMAK	Çevre Sağlık Teknisyeni	İlçe Sağlık Grup Başkanlığı	05055018390	Üye
08/11/2011 Salı (Bayramın 3.Günü)	Fikret BAYAR	Veteriner Sağlık Tekn.	Tarım İlçe Müdürlüğü	05434330395	Ekip Başkanı
	Kenan SEBER	Çevre Sağlık Teknisyeni	İlçe Sağlık Grup Başkanlığı	05053164965	Üye

Kurban Bayramında vatandaşlarımızın kurbanlarını dini hükümlere göre kesmelerine yardımcı olacak Din Görevlileri

S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ	GÖREV SAATİ
1	Hasan SARIÇOBAN	Belediye Mezbahanesi Civarı - Bayramın 1. günü	08.00 - 12.30
2	Yahya PİYALOĞLU		12.30-17.00
1	Ramazan KAHRİMAN	Belediye Mezbahanesi Civan - Bayramın 2. günü	08.00- 12.30
2	İlhan TABAK		12.30-17.00
1	Ali BIROL	Belediye Mezbahanesi Civan - Bayramın 3. günü	08.00- 12.30
2	Enver KILIÇASLAN		12.30-17.00

TEBLİĞ

Diyanet İşleri Başkanlığından:

2011 YILI KURBAN HİZMETLERİNİN UYGULANMASINA DAİR TEBLİĞ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğin amacı, 2011 yılı Kurban Bayramı münasebetiyle dini amaçla ve ibadet maksadıyla kurban kesmek isteyen vatandaşların kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak, hayvana en az acı verecek şekilde bizzat kesmelerine veya vekâlet yoluyla kestirmelerine yardımcı olunması, kurban satılacak veya kesilecek yerlerin belirlenmesi, kesim yapacak kişilerin eğitilmesi ve bu konulara ilişkin diğer hususlarla ilgili tedbirlerin alınması ile ilgili ilkelerin düzenlenmesidir.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Tebliğ, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, Bakanlar Kurulu'nun 24/10/2001 tarihli ve 2001/3214 sayılı Kararı eki Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Karar ve 18/8/2002 tarihli ve 24850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik ile Bakanlıklararası Kurban Hizmetleri Kurulu'nun 17/3/2011 tarihli ve BKHKK-2011/1 sayılı kararına dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Tebliğde geçen,

- a) Başkanlık: Diyanet İşleri Başkanlığını,
  - b) Eylem Planı: Kurban hizmetleri, kurban satışı, kesimi ve oluşacak atıklara ilişkin mevcut durumun yansıtıldığı, belirtilen dönem içinde hedeflerin ve stratejilerin ortaya konulduğu planı,
  - c) Karar: 24/10/2001 tarihli ve 2001/3214 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Kararı,
  - ç) Komisyon: İllerde Vali veya görevlendireceği bir Vali Yardımcısının, ilçelerde Kaymakamın başkanlığında, Müftülük, Sağlık Müdürlüğü veya Sağlık Grup Başkanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl/İlçe Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Taşra Teşkilatı Temsilcisi, Belediye ve Türkiye Diyanet Vakfı temsilcilerinden oluşan il ve ilçelerde kurulu Kurban Hizmetleri Komisyonunu,
  - d) Kurul: Diyanet İşleri Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı temsilcilerinden oluşturulan Bakanlıklararası Kurban Hizmetleri Kurulunu,
  - e) Yönetim Planı: Oluşacak kurban atığının miktarı, toplanması, taşınması, geri kazanılması ve bertaraf edilmesine ilişkin hususları içeren planı,
  - f) Yönetmelik: 18/8/2002 tarihli ve 24850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmeliği,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurban Hizmetleri Komisyonlarının Çalışmaları

Komisyonların çalışmaları

MADDE 4 - (1) Komisyonlar aşağıdaki çalışmaları yapacaktır:

- a) Karar, Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde 6 Kasım 2011 tarihinde idrak edilecek Kurban Bayramı münasebetiyle gerekli tedbirleri alacaklar, kurban hizmetleri ile ilgili olarak başta belediyeler olmak üzere diğer komisyon üyeleri yükümlülüklerini yerine getirme konusunda daha aktif olacaklardır.
- b) Kurban Bayramında ibadet maksadıyla kurban kesecek vatandaşlarımızın bu görevlerini ifa ederken kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun bir şekilde kesmelerine veya vekâlet yoluyla kestirmelerine yardımcı olmak amacıyla, hizmetlerde iyileştirme yapılacak, şehir dışında ihtiyacı karşılayacak sayıda kurban satılacak ve şehir içinde/dışında, satış yerlerinde satılan tahmini hayvan sayısına uygun yeterli miktarda kurban kesilecek yerleri tespit edeceklerdir. Vatandaşlarımızın kurbanlarını kesim yerlerinde kesim işlemini artıracak tedbir ve teşvikler alınacaktır.
- c) Büyükşehirlerde kurban hizmetlerinin daha kolaylaştırılabilmesi için kurbanlık hayvan satma ve kesme mekânları birbirine yakın yerlerde olacak şekilde planlanacak, çevresel riskleri en aza indirerek, varsa atık

yönetimi planlanmış alanlar seçilecek, kesimlerde istenmeyen durumlar daha çok büyükbaş hayvanlardan kaynaklandığından özellikle büyük şehirlerde büyükbaş hayvan kesimi konusunda daha duyarlı olunacak, satış ve kesim yerlerine kolay ulaşımın sağlanması için yerel yönetimlerce tedbir alınacak, gerektiğinde pazar yerlerinin, maliyeti düşük basit düzeneklerle kesim yerine dönüştürülmesine yönelik hazırlıklar yapılması için yerel yönetimlerle sıkı işbirliğine girilerek seyyar kesimhaneler kurulmak suretiyle çevre kirliliğini önleyici tedbirlerin alınması sağlanacaktır.

ç) Kurbanlık hayvan satış yerlerinin insan ve çevre sağlığı ve güvenliği ile hayvan refahı gözetilerek etrafı branda ile çevrili, üstü kapalı şekilde; yetiştirici, satıcı, alıcı ve diğer vatandaşların sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak yerler (su, tuvalet, kapalı oturma yerleri vb.) de dikkate alınarak hazırlanmasını sağlayacaktır.

d) Kurban kesim yerleri dezenfekte edilebilir, zemininde su biriktirmeyen, ışıklıdırma ve havalandırması bulunan, sağlık ve temizlik şartlarına uygun mekanlardan seçilecek, ayrıca yetiştirici, satıcı, görevli personel, kasap, kasap yardımcısı ve vatandaşların sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak yerler (su, tuvalet, kapalı oturma yerleri vb.) de dikkate alınarak düzenlenmesi sağlanacaktır.

e) İl ve ilçelerde bu Tebliğin 15 inci maddesinde tadat edilen kurbanlık hayvan satış ve Toplu Kesim Yapılacak Yerlerde Uyulması Gereken Kurallar göz önünde bulundurularak hazırlanan kurbanlık hayvan satış ve kesim yerlerinin açık adreslerini Ek-1 Excel formatındaki çizelge doldurularak 14 Ekim 2011 Cuma günü mesai bitimine kadar kurbanhizmetleri@diyanet.gov.tr e-mail adresi ile Başkanlığa bildireceklerdir.

f) Her il ve ilçenin kurban hizmetleri görev alanında bir önceki yıla ait kurbanlık hayvan satış ve kesimlerinde yaşanan sorunlar tespit edilerek 2011 yılına ait eylem planı hazırlanacak ve uygulamaya konulacaktır. Ayrıca 2011 yılı Kurban Bayramında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri de belirlenecek ve 2012 yılında değerlendirmeye alınmak üzere dosyalanacaktır.

g) Kurban kesim işlemlerinin sağlıklı bir şekilde ve uygun bir ortamda yapılabilmesi için yerel yönetimlerle birlikte sivil toplum kuruluşlarının da devreye konulması teşvik edilecek, özellikle Trakya Bölgesi'nde şap hastalığından ârılık sağlandığından İstanbul'un Avrupa kesiminde kalan bölümüne kurbanlık sevk işlemleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca 2010/7 ve 2010/13 sayılı genelgelerle Trakya'ya Yapılacak Canlı Hayvan Şevkleri için belirlenen kriterler çerçevesinde yapılacak olup Avrupa yakasındaki vatandaşlarımızın kurbanlarını Anadolu yakasında kestirmek isteyecekleri öngörüsüyle Anadolu yakasında daha fazla kurban satış ve kesim yeri hazırlattırılacak, ulaşım, personel ve konu ile ilgili diğer hususlarda özendirici çalışmalar yapılacaktır.

ğ) Kurban kesimi konusunda Halk Eğitim Merkezlerinde "Kesim Elemanı Yetiştirme ve Geliştirme Kursları" düzenlenmesine devam edilecek, kurban kesim elemanı olarak görev almak isteyenlerin bu kurslara katılarak gerekli eğitimi aldıktan sonra "Kurs Bitirme Belgesi" almaları sağlanacaktır. Ayrıca, kurbanını kendileri kesmek isteyenlerin de söz konusu kursa katılmaları teşvik edilecek, kursların ilgi görmesi için etkili çalışmalar yapılacaktır.

h) Şehir merkezlerine yakın köy ve kasabalarda bulunan besi çiftliklerinin (su, tuvalet, kapalı oturma yerleri vb.) de dikkate alınarak kurban kesim yeri de tesis etmelerini teşvik edeceklerdir.

ı) Kurban satış ve kesim yeri düzenleyerek vekalet yoluyla kurban kesim organizasyonu yapan özel sektör teşvik edilecektir. Vatandaşlarımızın kurban ibadetini yerine getirmeleri için kurban satış ve kesim yeri düzenleyerek hizmet sunan özel sektöre ait adresler Ek-1 Excel formatında çizelgeye yazılacak, bu tür kurban satış ve kesim yerlerinin duyurulması sağlanacaktır.

i) Kurban kesim yerlerinde komisyon üyesi kurum ve kuruluşlardan yeterli sayıda personel görevlendirilecek, bu personele tanıtıcı "Görevli Kimlik Kartı" ve "Kesim Elemanı Kimlik Kartı" düzenlenecektir.

j) Bayram günlerinde trafikte oluşan yoğunluk dikkate alınarak özellikle kurban satış ve kesim yerlerine giden güzergâhlar üzerinde ulaşımı kolaylaştıracak tedbirlerin alınması hususunda ilgili Emniyet, Jandarma ve Zabıta birimleri ile işbirliği yapılacaktır.

k) Mezbaha ve kesim yerlerinde kesimlerin daha düzenli yapılması, zaman kaybının ve karmaşanın önlenmesi için randevu sistemi getirilecek ve hayvan kesimi, yüzme, et paylaşımı, temizlik vb. işlemler esnasında sıra bekleyenleri sıkıntıya düşürmeyecek şekilde gerekli tedbirler alınacaktır.

1) "Vekâletle kurban kesimi" konusunda halkımız bilgilendirilecektir.

m) Kurban kesim yerlerinde, kasaplık belgesi olanlar ile kesim elemanı yetiştirme/geliştirme kursuna katılıp "Kurs Bitirme Belgesi" alanlardan portör muayenesi bulunanlar görevlendirilecektir.

n) Kurbanlık hayvan satış yerleri bayramdan 15 gün önce hazır hale getirilecek, bu tarihten önce Kurbanlık hayvan satış yerlerine hayvan hareketleri başlatılmayacaktır.

o) Büyükbaş hayvanların satış yerlerinden kaçırılmaması, yularlarının, iplerinin uzun ve sağlam olması için üreticiler ve satıcılar, kesim esnasında kaçırılmamaları konusunda kasap ve kasap yardımcıları, kesim yerlerinde görüntü kirliliği oluşmaması için belediyeler tarafından gerekli tedbirlerin alınması temin edilecektir.

ö) Kesim yerine götürülürken, araca bindirilirken/indirilirken ve kesilirken kurbanlık hayvanlara eziyet edilmeyecek, eziyet edenlere bu Tebliğin ilgili maddesinde belirtilen ceza verilecektir.

p) Ülkemiz kurban potansiyelini belirlemek amacıyla her il (ilçeler il müftülüklerine bilgi verecektir) müftülüğü tarafından büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan kesilen kurban sayısı, belediye yetkilileri, üreticiler, vekaletle kurban kesim organizasyonu yapanlar, din görevlileri gibi ilgililerden bilgi almak suretiyle Ek-4 Excel tabloya işlenecek ve kurbanhizmetleri@diyanet.gov.tr adresi ile 9 Aralık 2011 Cuma günü mesai bitimine kadar Diyanet İşleri Başkanlığı'na bildirilecektir.

r) Kurban kesim yerlerinde din görevlisi, resmi veya özel çalışan veteriner hekim, sağlık personeli, çevre teknisyeni, emniyet gücü vb. elemanlar görevlendirilecek ve bunlara Komisyonca belirlenecek ücretler Kurban Komisyonu Hesabı'ndan ödenebilecektir.

s) Karar, Yönetmelik ve Tebliğ ile ön görülen hizmetler zamanında yerine getirilecek ve gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak bu hizmet en iyi şekilde ifa edilecektir. Bu hususta hazırlanacak raporlar ile Ek-5 çizelge doldurularak 16 Aralık 2011 Cuma günü mesai bitimine kadar Diyanet İşleri Başkanlığı'na gönderilecektir.

Bilgilendirme çalışmaları

MADDE 5 - (1) Bilgilendirme konusunda yapılacak çalışmalar aşağıda belirtilmiştir:

a) İl ve ilçelerde hazırlanan kurban satış ve kesim yerlerinin açık adreslerini ihtiva eden Ek-1 Excel formatında doldurulan çizelge 28 Ekim 2011 Cuma gününden itibaren Kurul ve Komisyon üyesi kurum ve kuruluşların (özellikle valilikler, kaymakamlıklar, müftülükler ve belediyeler) web sitelerinde yayınlanacaktır.

b) Vatandaşlarımızın ve görevlilerin bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla Başkanlık ve Kurul üyesi Kurum ve Kuruluşlarca hazırlanan ve e-mail ile müftülüklere gönderilen Kurban Rehberi, müftülüklerimizce sponsor bulunarak bastırılacak, görevlilere ve vatandaşlarımıza ücretsiz olarak dağıtılacak, ilgili kurum ve kuruluşlarla müftülüklerin web sitelerine yüklenecektir.

c) Eğitim çalışmalarında dini referanslara da atıf yapılacak, konferans, vaaz ve hutbelerde konunun dini ve sosyal boyutu üzerinde durulacak, yazılı ve görsel medyadan da yararlanılarak kurban ibadeti ve kurban hizmetleri konusunda bilgilendirme ve eğitim çalışmalarına önem verilecek, kurban kesiminin bayramın ilk üç günü yapılabileceği hususunda halkımız bilgilendirilecektir. Bu bilgilendirme çalışmalarında müftülüklerimizin koordinasyonu ile din görevlilerinin tamamı aktif rol üstlenecektir.

ç) Vekâletle kurban kesim organizasyonları yapan kuruluşlara kurban kesimi için vekâlet veren vatandaşın vekaletini dini hassasiyete uygun bir şekilde vermesinin temin edilmesini sağlayacak ve "kesimsiz kurban" diye bir ibadetin olmadığı konusunda bilgilendirme yapılmasına devam edilecektir. Kurban ibadetinin bir yardım toplama kampanyası olmadığı, kesimsiz kurbanın veya kurban yerine yardım yapmanın kişiyi kurban borcundan kurtarmayacağı, kurban ibadeti niyetiyle hayvanın etinin azami ölçüde ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması, kurban kesiminde çevre ve sağlık şartlarına riayet etmenin gerekli olduğu da hatırlatılacaktır.

d) Başta kist hidatik, şarbon, bruselloz, tüberküloz, gibi hayvanlardan insanlara geçen (zoonoz) hastalıklar, sağlık, çevre sağlığı, temizlik, etin işlenmesi, pişirilmesi, tüketilmesi, sakatların çöpe atılmaması, sokak hayvanlarına verilmemesi, toprak içine derince gömülerek imha edilmesi vb. konularda Kurban Rehberi'nden de yararlanarak vatandaşlarımızı aydınlatma faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

e) Kurban kesen, hayvanı yüzerek et taksimi yapan kasap ve kasap yardımcıları ile kurban sahiplerinin etle temas eden uzuvlarında yara-bere olmaması, bu durumda olanların kesim, yüzme ve et taksimi işini yapmaları zorunlu ise hijyenik eldiven kullanmaları, elinde yara olduğu halde eldiven kullanmadan kesim işlemi yapılmışsa bu etlerin çok iyi pişirildikten sonra tüketilmesi hususu müftülüklerimizin koordinasyonunda din görevlileri tarafından vaaz, hutbe, mahalli radyo ve televizyon programları, basın-yayın organları aracılığı ile vatandaşlarımıza etkili bir şekilde duyurulacaktır.

f) Kurban olarak satın alınacak hayvanların sağlıklı, besili, Veteriner Sağlık Raporu/Menşe Şahadetnamesi/Pasaportu/Nakil Belgesi, şap aşısı kayıtları bulunan ve hayvan kimlik sistemine kayıtlı olanlardan seçilmesi, gebe ve damızlık değeri yüksek dişi hayvanların kurbanlık olarak kesilmesinin önlenmesi, kurban edilmesi uygun olan hayvanlardan öncelikle erkek ve yaşını doldurmuş olanların tercih edilmesi hatırlatılacaktır.

g) İki yaşını doldurmamayan sığırların, gebe ve kurban olması dinen sakıncalı olan hayvanların üreticiler tarafından kurban satış yerlerine getirilmemesi gerektiği duyurulacaktır. Ayrıca, "Kurban kesmekle yükümlü olan kimsenin bu ibadeti geçerli olarak yerine getirmiş sayılması için kurbanlık hayvanda bazı niteliklerin bulunması şart koşulmuştur. Buna göre kurban; koyun, keçi, sığır, manda ve deveden olur. Bunların dışındaki hayvanlar kurban olarak kesilemezler. Kurban olabilmesi için, kurbanlık hayvanın süt dişlerini değiştirmiş olması gerekir. Bu da genel olarak, deve 5; sığır ve manda 2; koyun ve keçi 1 yaşını doldurunca gerçekleşir. Bunun yanında, 6 ayını tamamlayan koyun, bir yaşını doldurmuş gibi gösterişli olması halinde kurban edilebilir. Kurban edilecek hayvanın, sağlıklı, azaları tam ve besili olması, hem ibadet açısından, hem de sağlık bakımından önem arz eder. Bu nedenle, kötürüm derecesinde hasta, zayıf ve düşkün, bir veya iki gözü kör, boynuzları kırık, dili, kuyruğu, kulakları ve memesi kesik, dişlerinin tamamı veya çoğu dökük hayvanlardan kurban olmaz.

Ancak, hayvanın burulmuş, doğuştan boynuzsuz olması, şaşı, topal, hafif hasta, bir kulağı delik veya yırtılmış olması, kurban edilmesine mani teşkil etmez." hususlarının aranacağı konusunda vatandaşlarımız ve görevli personel aydınlatılacaktır.

ğ) Ticaret Borsalarında olduğu gibi canlı hayvan alım ve satımlarında tokluk firesi düşülmesi konusunda satıcılar ve vatandaşlarımız mutabakat usullerle bilgilendirilecektir.

h) Anadolu'da hayvanlarda görülen ŞAP hastalığının, Trakya bölgesine geçişini önlemek üzere Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca, Kurban Bayramı münasebetiyle İstanbul'un Avrupa yakası dahil olmak üzere Trakya bölgesine Kurbanlık Hayvan Şevkinin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yayımlanan 2010/7 ve 2010/13 sayılı Trakya'ya Yapılacak Canlı Hayvan Şevkleri Genelgelerinde belirlenen kriterler çerçevesinde yapılacağı ve Avrupa yakası dahil İstanbul'a 21 Ekim 2011 tarihinden itibaren kurbanlık hayvan sevki yapılabileceği konusunda vatandaşlarımız aydınlatılacaktır.

ı) Kurban kesilen sığır cinsi hayvanlara ait kulak küpesi ve pasaportları, koyun ve keçi türü hayvanlara ait kulak küpelerinin Komisyonlarca belirlenen kişiler, kesim yerlerindeki görevliler, muhtarlar, din görevlileri, belediye zabıta memurları ve diğer yetkililer aracılığı ile il ve ilçe Gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüklerine 28 Kasım 2011 Pazartesi günü mesai bitimine kadar teslim edilmesi hususu ile kurban alırken dikkat edilmesi gereken konulan ihtiva eden Ek-2'de yer alan bilgiler din görevlilerince vaaz, hutbe, mahalli radyo ve televizyon programları, basın-yayın organları aracılığı ile vatandaşlarımıza duyurulacaktır.

i) Ek-2 ve Ek-3'ün A4 çıktısı alınarak cami ilan panoları ile kurban satış ve kesim yerlerine asılmak/astırılmak suretiyle ilgililer bilgilendirilecektir. Söz konusu bilgilendirme vekâletle kurban kesim organizasyonu yapan kişi, dernek ve vakıflarla mülkünde kurban satış ve kesimi yapan üreticilere de yapılacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2011 Yılı Kurban Hizmetleri Hayvan Hareketlerinde Uyulacak Esaslar

Salgın hastalıklar açısından dikkat edilecek hususlar

MADDE 6 - (1) Hayvanların pazarlarda ve özellikle satılmayanların geri dönüşlerinde herhangi bir risk taşımaması için, sevk öncesi Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporlarının düzenlenmesinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınının 2011/6 sayılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi hükümlerine göre hareket edilecek olup, özellikle şap hastalığı yönünden aşı ve bağışıklık sürelerine dikkat edilecektir. Kurbanlık satış yerlerine girişlerde bu belgeler mutlaka kontrol edilecektir.

(2) Kurbanlık hayvan yetiştiren işletmelerdeki büyükbaş ve küçükbaş hayvanların salgın hastalıklar yönünden kontrol edilmesi sağlanacaktır. Hayvan pazarı, borsa, geçici hayvan satış merkezi ve kesim yerlerinin resmi veteriner hekimlerce yapılan kontrol ve denetimleri sıklaştırılacak, halka aydınlatıcı bilgiler verilecektir.

(3) Veteriner Sağlık Raporu düzenlenmeden önce resmi veteriner hekimlerce kurbanlık hayvanların sağlık kontrolü yapılarak, sadece sağlıklı hayvanların şevklerine müsaade edilecektir. Bulaşıcı hastalığa yakalanmış veya hastalıktan şüpheli hayvanlara 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, Yönetmelikler ve Talimatların ilgili hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

(4) Hayvan pazarı, borsa ve geçici hayvan satış yerlerinde hastalık bulaştırma riskinin ortadan kaldırılması için, hayvanların ilk çıkış yerlerinde veteriner sağlık raporu düzenlenirken, uygulanan koruyucu aşılama ve bağışıklık süreleri dikkate alınacak ve satış yerlerine girişlerde de bu bilgiler kontrol edilecektir.

(5) Kurbanlık olarak sevk edilecek sığır cinsi hayvanlar şevklerinden en fazla 6 ay önce şap hastalığına karşı aşılanmış olmalıdır. Şap aşısı olmayan hayvanlara aşı yapılarak, aşı tatbik tarihinden somaki 15. günden itibaren şevklerine izin verilecektir. Yapılan son aşılama uygulamasının üzerinden 6 ay geçmiş veya 15 gün geçmemiş hayvanların nakillerine yeterli koruma oluşmaması nedeniyle izin verilmeyecektir.

(6) Kurbanlık olarak sevk edilecek koyun ve keçi türü hayvanların ise en az 1 (bir) kez şap aşısı ile aşılanmaları ve son aşılamadan sonra 6 ay geçmemesi ya da en az 15 gün geçmesi ve hayatları boyunca en az bir kez PPR aşısı ile aşılanmış olmaları gerekmektedir. Şap ve PPR aşısı uygulamaları üzerinden 15 gün geçmeyen küçükbaş hayvanların nakillerine yeterli koruma oluşmaması nedeniyle izin verilmeyecektir.

(7) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların şap hastalığına karşı şap aşısı ile aşılanıp aşılanmadığı kayıtlar ve aşılama makbuzları ile kontrol edilecek, sevk raporlarının ilgili bölümüne şap aşısının yapıldığı tarih, aşının seri numarası, aşılama-serumlama makbuzunun tarihi ve seri numarası yazılacaktır.

(8) Trakya bölgesindeki iller ile İstanbul İli Avrupa yakasına, 2010/7 ve 2010/13 sayılı Trakya'ya Yapılacak Canlı Hayvan Şevkleri Genelgeleri kapsamında uygun şartları taşıyan kurbanlık hayvanların şevklerine 21/10/2011 tarihinden itibaren başlanacak olup bu tarihten önce kesinlikle sevk işlemi yapılmayacaktır.

(9) İstanbul İli Anadolu yakasına kurbanlık hayvan şevkleri de 21/10/2011 tarihinde başlayacak olup, bu tarihten önce sevk işlemleri yapılmayacaktır.

(2) Özellikle İstanbul (Kavacık ve Çamlıca Hayvan Sevk Kontrol Noktaları, Çatalca ve Paşaköy yol kenarı denetim istasyonu), Çanakkale (Lapseki Merkez İskelesi), Bolu, Sivas (Merkez 1. Organize San.), Tokat (Niksar), Gaziantep (Nizip, Nurdağı Devlet Yolu Yeşilce Mevkii), Ankara (Gölbaşı, Ankara-Konya Karayolu, 29. km., Kazan, Ankara-İstanbul Karayolu 33. km., İmrendi Mah., Eskişehir Yolu, Ankara-Eskişehir Karayolu 32. km. Temelli Mevkii), Konya (Konya-Ankara Karayolu Kayacık Mevkii, Kulu Kavşağı), Adana (Pozantı, Tarsus-Pozantı Otoyolu, Çamalan Park Sahası, Pozantı ve Tarsus istikametleri), Malatya, Kayseri (Boğazköprü, Kayseri-Ankara Karayolu, Kocasinan ilçesi, Beydeğirmeni Köyü Mevkii, Pınarbaşı), Antalya (Antalya Burdur Karayolu, Kepez Ferrokrom Mevkii), Zonguldak (Karadeniz Ereğli- Alaplı Karayolu, Göktepe köyü, Alaplı, Zonguldak), Balıkesir (Balıkesir-Susurluk Karayolu, Bursa-Balıkesir İl Sınırı, Ayşebacı Köprülü Kavşağı Mevkii), Şanlıurfa (Merkez Koçören Köyü, Karayolları 91.Şube Şefliği Plent Sahası), Erzurum (Aşkale-Erzurum Karayolu, Çiğdemli Köyü), İzmir (İzmir-Turgutlu Devlet Yolu, 17. km., Ansızca Köyü, Söğütçük Mevkii), Manisa (Akhisar-Manisa Karayolu, 42. km Güzelköy), Samsun (Samsun- Ankara Karayolu 14. km, Yeşilkent Beldesi, Toybelen Mh. ve Samsun-Ordu Karayolu 19 km., Çınarlık Beldesi, Çarşamba), Artvin (Çamlıköy-Hopa), Bitlis (Tatvan), Kahramanmaraş (Pazarcık), Afyon, Eskişehir (Sivrihisar), Hatay (Dörtüol), merkezlerinde Emniyet ve Jandarma Teşkilatlarıyla gerekli koordinasyon sağlanarak daha etkin denetim ve kontrol yapılacaktır.

(3) Yol kontrol ve denetimleri sırasında nakil vasıtalarında yaralanma veya gereksiz yere acı ve ıstırap çekmelerine neden olabilecek şekilde aşırı olarak yüklenmiş hayvanlar ile hasta hayvanların bulunduğu tespit edilirse bu tür hayvanları taşıyan araçlar şevkten alıkonulacak, hayvanların sağlık ve refahı yönünden gerekli tedbirler alınacaktır.

Kurbanlık hayvan satış yerlerine yönelik alınacak önlemler

MADDE 10 - (1) Hayvancılık işletmelerinden doğrudan yapılan satış hariç kurbanlık hayvanlar; hayvan park, pazar ve panayırları ile hayvan borsalarının yanı sıra Komisyonlarca alınan kararlar doğrultusunda belirlenen kurbanlık hayvan satış yerlerinde ve özel kurbanlık kesimi yapılacak işletmelerde alınıp satılacaktır. Bu tür önceden belirlenen yerlerin dışında kurbanlık hayvan alım ve satımlarına müsaade edilmeyecektir. Bu konuda yetiştiriciler ve satıcılara kurbanlık satış ve kesim yerleri ile ilgili komisyonlarca duyuruda bulunulacaktır. Kurbanlık hayvan alım satım yerlerinin sayısı mümkün olduğunca asgari düzeyde tutulacak, denetim ve kontrol hizmetleri aksatılmadan sürdürülecektir.

(2) Kurbanlık hayvan satış yerlerine getirilen hayvanların; merkez ilçe veya ilçe içi hareketlerinde menşehahadetnamesi, ilçeler veya iller arası hareketlerinde ise veteriner sağlık raporları, hayvanlara ait kulak küpeleri ile büyükbaş hayvanlar için pasaportlar ve küçükbaş hayvanlar için nakil belgeleri kontrol edilecek, sadece belgeleri tam olan hayvanların kurban satış yerlerine girişlerine müsaade edilecektir.

(3) Kurbanlık hayvan satış yerleri; resmi ve belediye veteriner hekimleri ile belediye zabıta ekiplerince işbirliği ve koordinasyon sağlanarak etkin ve sürekli olarak denetlenen ve kontrol edilecektir.

(4) Belediyeler ve komisyon ile koordineli olarak kurbanlık hayvan satış yerlerine bu Tebliğin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (g) bendinde belirtilen hususlara uymayan, küpesiz ve belgesiz büyükbaş hayvan girişlerinin önlenmesi sağlanacaktır.

(5) Kurbanlık hayvan satış yerleri belediyelerle müşterek olarak her gün sabah ve akşam olmak üzere iki kez usulüne uygun olarak temizlenecek, ayrıca etkin dezenfektan maddeler kullanılarak dezenfekte edilecektir.

(6) Kurbanlık hayvan satış yerlerinde değişik bölgelerden hayvanlar bir araya geldiğinden satılmayan hayvanların geri dönüşlerinde hastalık bulaştırma riski bulunmaktadır. Bu sebeple satış yerlerine gelen hayvanlar giriş ve çıkışlarda mutlaka bulaşıcı hastalıklar yönünden kontrol edilecek ve hastalıklı hayvanların nakline izin verilmeyecektir.

Kurbanlık hayvanların kesiminde ve kesim yerlerinde dikkat edilecek hususlar

MADDE 11 - (1) Kurbanlık hayvanlar, şehir ve kasabalarda çalışma izni almış mezbaha ve kombinalar ile Komisyonların önceden belirlediği kesim yerlerinde; köylerde ve önceden belirlenmiş kesim yeri bulunmayan yerlerde, kendi bahçelerinde usulüne uygun olarak ve çevreye zarar vermeyecek şekilde kesilecektir.

(2) Cadde, sokak ve park gibi kamu alanlarında kurbanlık hayvan kesimleri yapılmayacaktır.

(3) Kurban kesim yerlerindeki atıkların, kan ve diğer organların herhangi bir çevre kirliliğine sebep olmalarının engellenmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

(4) Kesilen hayvanlara ait hastalıklı organlar kesim sırasında oluşan artıklar ile özellikle kist hidatik riskine karşı karaciğerler ve akciğerler kesinlikle kedi ve köpeklere verilmeyecek, uygun şekilde hazırlanmış, kedi ve köpekler tarafından çıkarılmayacak derinlikte çukurlara gömülerek imhası sağlanacaktır.

(5) Kurbanlık hayvanlar, kasaplar ve eğitim görmüş ehil kişilerce hayvanların yaralanma ve gereksiz yere acı veya ıstırap çekmeyecekleri şekilde usulüne uygun olarak yatırılmalı ve kesilmelidir. Kurbanlık hayvan kesiminde kullanılacak bıçaklar yeterince keskin olmalıdır.

(6) Kurbanlık hayvanların derileri mutlaka usulüne uygun ve deriye zarar vermeyecek şekilde yüzülmelidir. Kurbanlık hayvan derileri ile bağırsakları temizlendikten sonra usulüne uygun tuzlanmalı, yetkili kurum ve kuruluşlara teslim edilmelidir.

(7) Belediye ve köy muhtarlarınca çevre ve halk sağlığını dikkate alacak şekilde kesim yerlerinde çevre temizliğinin yaptırılması hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.

(8) Mevcut uygulamaların etkinliği artırılıp Polis, Jandarma, Belediye Zabıtası ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı görevlilerinden oluşan bir grupla belgesiz ve sağlık şartları uygun olmayan hayvan nakilleri engellenecek, belirlenen satış yeri ve kesim yerleri dışında oluşabilecek faaliyetlere izin verilmeyecektir;

Sığır cinsi hayvanların kulak küpe ve pasaportlarının, koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpelerinin toplanması ve bilgisayar destekli veri tabanından kayıtlarının silinmesinin sağlanmasına yönelik alınacak önlemler

MADDE 12 - (1) Kurbanlık hayvan satış yerlerinde kurbanlık olarak sığır cinsi hayvan satan yetiştiriciler veya cepler; sattıkları hayvanlara ait pasaportun kendilerinde kalacak satıcı ile ilgili kısmına "Kurbanlık olarak satıldı" ibaresini yazarak pasaportun bu kısmını en yakın ya da ikamet ettikleri yerdeki İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne teslim edeceklerdir.

(2) Mezbaha ve kombinalarda kesilen kurbanlık sığır cinsi hayvanların kulak küpe ve pasaportları Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ve Uygulama Talimatının ilgili hükümleri çerçevesinde toplanacak, pasaportlar en yakın İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne teslim edilecektir.

(3) Mezbaha ve kombinalarda kesilen kurbanlık koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpeleri Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ve Uygulama Talimatının ilgili hükümleri çerçevesinde toplanacak, en yakın İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne teslim edilecektir.

(4) Komisyonun belirlediği yerler dışında ve köylerde kesilecek kurbanlık sığır cinsi hayvanların kulak küpeleri ve pasaportlarının, koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpelerinin toplanarak veri tabanından düşümlerinin sağlanabilmesi yönünden İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, kendi yetki ve sorumluluk sahalarındaki mahalle ve köy muhtarları ile bir bilgilendirme toplantısı düzenleyecek, bu konuda muhtarlar yazılı tebliğat yapacaklardır.

(5) İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri kendilerine teslim edilen kulak küpeleri, pasaportları ve kulak küpe numaralarının listesine istinaden kurbanlık olarak kesilen hayvanların bilgisayar destekli veri tabanından kayıt düşümlerini mutlaka yapacaktır.

Kesim yeri olarak değerlendirilebilecek alternatifler

MADDE 13 - (1) Kesim yeri olarak değerlendirilebilecek alternatifler şunlardır:

- Üstü kapalı semt pazarları,
- Araç yıkama yerleri ve kapalı otoparklar,
- Kurbanlık satış yerleri yanına kurulacak kesim yerleri,
- İmkânları ve yerleri müsait olan belediyelerce, şehirlerin belirli yerlerine yapılacak olan kurbanlık hayvan kesim yerleri.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

2011 Yılı Kurban Hizmetleri Kapsamında Alınacak Çevresel Önlemler

Kurban hizmetleri kapsamında alınacak çevresel önlemler

MADDE 14 - (1) Büyükşehir belediyelerinde büyükşehir belediyeleri, diğer yerlerde belediyeler tarafından Karar, Yönetmelik, Tebliğ, Kurul kararları ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili maddelerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla, bu Tebliğin 15 inci maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde kurban satış ve kesim yerlerinde çevre kirliliğini önleyici tedbirleri de içeren bir yönetim planı hazırlanacak ve uygulanacaktır.

Kurban satış ve toplu kesim yapılacak yerlerde uyulması gereken kurallar

MADDE 15 - (1) Su, elektrik, kanalizasyon veya fosseptik çukuru vb. alt yapısı hazırlanmış yerler olacaktır.

(2) Kesim yeri beton, beton asfalt vb. sızdırmaz malzemeden olacaktır.

(3) Kesim yeri, kesim sonunda tazyikli suyla yıkama imkânına sahip olacak, zeminde gerekli ızgara sistemi bulunacak ve yıkama suları mutlaka kanalizasyona veya fosseptiğe verilecek, kesinlikle çevreye bırakılmayacaktır.

(4) Hayvan dışkıları vb. atıklar sızdırmaz, dayanıklı, yüksek yoğunluklu polietilen siyah torbalara 2/3 oranında konacak, gerektiğinde ikinci torba kullanılacak, ağız iyice kapatılıp bağlanacak ve sızdırmaz kapalı özel atık taşıma kamyonları ile belediye tarafından düzenli olarak bertaraf edilmek üzere alınacaktır.

(5) Kesim sonrası, kesim mahalli dezenfekte edilecek, kesim işleminin birkaç gün sürmesi durumunda dezenfeksiyon işlemi her günün sonunda yapılacaktır.

(6) İlgili belediyeler bayram öncesi ve süresince satış yerlerinde, bayram süresince kesim yerlerinde temizlik ve denetim birimlerinden yeterli sayıda eleman bulunduracaklardır.

(7) Satış noktalarında hayvan atıkları dışındaki atıklar da aynı şekilde biriktirilerek en kısa sürede belediyelerce düzenli olarak bertarafedilmek üzere alınacaktır.

(8) Kurbanlık hayvan satış ve kesim yerlerinde ilçe belediyeleri yeterli miktarda atık taşıma araçları ve konteynır bulunduracaktır.

(9) Belediyeler, atık konteynırları dolmadan ve toplanan atıkları sıkıştırmadan bertaraf alanına ulaştıracaklardır.

(10) İlgili belediyelerce, kurbanlık hayvan satış yerlerinde canlı kilo ile de satışlar yapıldığından vatandaşlarımızın canlı olarak kurbanlık hayvan alırken aldanmamalarını temin etmek üzere hayvanları tartmak için kantar bulundurulacaktır.

(11) Kurbanlık hayvan satış yerlerinde Yönetmeliğin 23. maddesinde yer alan şu hususların yerine getirilmesine de dikkat edilecektir. "Kurbanlık hayvanların satışı Kurulca belirlenen özelliklere sahip kurban satış yerlerinde yapılır. Mevcut hayvan pazarları ve borsaların dışında Komisyonlarca şehrin nüfus yoğunluğu dikkate alınarak şehirlerin ana girişlerinde ve şehir içinde uygun diğer alanlarda kurban satış yerleri belirlenir. Hayvanların şehir merkezlerine girişlerine ve bu satış yerlerinin dışında diğer yerlerde satışına müsaade edilmez.

Kurbanlık hayvan satış yerlerinde, su, tuvalet, kapalı oturma yeri ve benzeri sosyal ihtiyaçların karşılanacağı yerler ile hayvanların taşındıkları araçlara bindirilmesine uygun rampalar yapılır.

Hayvanlar, zemini temiz ve kuru, etrafı ve üstü kapalı mahallerde (büyükbaş hayvanlar uzun ipli yular ile) muhafaza edilir ve nakilleri sırasında yeteri kadar tecrübeli eleman bulundurulur.

Satış yerlerinin temizlenmesi ve oluşan atıkların alınması işleri, belediyeler tarafından her gün muntazam olarak yapılır."

(12) Kurban Kesim Yerlerinde Yönetmeliğin 24. maddesinde yer alan şu hususların yerine getirilmesine de dikkat edilecektir.

"Kurbanlık hayvanların kesimi Kurulca belirlenen özelliklere sahip kurban kesim yerlerinde yapılır. Mevcut mezbahe ve kombinalar dışında komisyonlarca şehrin nüfus yoğunluğu dikkate alınarak kurban kesim yerleri ve bunların kapasiteleri belirlenir.

Kurban kesim yerlerinde, su, tuvalet, kapalı oturma yeri ve benzeri sosyal ihtiyaçların karşılanacağı yerler ile hayvanların taşındıkları araçlardan indirilmesine uygun rampalar yapılır. Kesim yerlerinin zemini kolay yıkanabilir, dezenfekte edilebilir ve su birikmesine imkan vermeyecek bir yapıda inşa edilir. Yeterli miktarda aydınlatılma ve havalandırma sağlanır.

Kullanılacak tüm makine ve ekipman ile çalışanların temizlik ve dezenfeksiyonu yaptırılır. Yeterli miktar ve basınçta ve içilebilir nitelikte kullanma suyu bulundurulur.

Biriken gübre, çöp ve sakatat ile diğer atık ve artıklar, çevreye zarar vermeyecek şekilde üstü kapalı bir mahalde toplanır ve daha sonra hijyenik şartlara uygun olarak izale, bertaraf ve tahliyesi sağlanır. Kesim sonrası ortaya çıkan kan, tank veya benzeri sızdırmaz bir yerde toplanır ve uygun bir şekilde bertaraf edilir. Gübre birikimi için özel bir yer ayrılır. Hastalıklı organlar ile karkaslar en az iki metre derinliğinde çukurlara gömülüp üzeri kireçle kaplanır veya uygun bir yerde yakılarak imha edilir."

İmha işleminin, yakma suretiyle yapılması durumunda ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.

Etrafı kapatılmış özel mülk veya bahçesinde kurban keseceklerin uyması gereken kurallar

MADDE 16 - (1) Kesim yeri beton, beton asfalt vb. sızdırmaz malzemenen olacak, çıkan kan toprağa dağılmasını önlemek üzere hemen toprakla kapatılacak, gerektiğinde kireçlenecektir.

(2) Kurbandan çıkan kullanılmayacak olan işkembe ve diğer benzeri atıklar sızdırmaz, dayanıklı yüksek yoğunluklu polietilen siyah torbalara 2/3 oranında konacak, gerektiğinde ikinci torba kullanılacak, ağzı iyice kapatılıp bağlanacak ve bayram süresince düzenli olarak hizmet verecek olan belediye temizlik ekiplerine teslim edilecektir.

(3) Kurban kesim esnasında çıkan diğer atık ve artıklar da mutlaka toplanıp, dayanıklı ve ağzı kapalı poşetler içinde belediye temizlik ekiplerine teslim edilecektir.

(4) Kesim sonunda kesim mahalli kanlı ve kirlenmiş bir durumda bırakılmayacak, kan izi kalmayacak şekilde temizlenecek, gerektiğinde kireçlenecektir.

(5) Kurban derilerinin taşınması esnasında kan sızmasına engel olunacak ve çevre kirliliğine neden olunmayacaktır.

(6) Yukarıda belirtilen hususları içeren Ek-6 duyuru metni A4 çıktısı alınarak camilerin ilan panoları, Kur'an kursları, müftülük hizmet binaları, kurban satış yerleri, belediye otobüsleri, metro-metro istasyonları, dükkanlar, kahveler vb. yerlere asılmak/astırılmak suretiyle ilgililer bilgilendirilecektir.

Büyükşehir Belediyelerinin ve Belediyelerin yükümlülükleri

MADDE 17 - (1) Bayram öncesi kurban satışı süresince ve bayram süresince belediyeler, kurban satış ve toplu kesim yapılacak yerlerde bu Tebliğin 15 inci maddesinde belirtilen çevre kirliliğine neden olunmaması için dikkat edilmesi gereken hususlar ve denetim esaslarına ilişkin hazırlanan bu Tebliğin 14 üncü maddesinde belirtilen yönetim planı çerçevesinde yeterli sayıda temizlik ekiplerini, araçlarıyla birlikte düzenli olarak çalışır halde tutacaklardır. Özellikle bayramın ilk iki günü temizlik elemanı ve atık toplama aracı sayısı arttırılacaktır.

(2) Satış yerlerinden ya da kesim yerlerinden kaçan büyükbaş hayvanların yakalanması için başta uyuşturucu içeren tabanca olmak üzere yakalama gereçlerine sahip yakalama timleri oluşturulması sağlanacaktır.

(3) Belediyeler, satış ve kesim yerlerinde kurban atıklarını düzenli bir şekilde günlük olarak ve sıhhi şekilde toplayacaklar ve çevre ve insan sağlığına uygun şekilde bertarafını sağlayacaklardır.

(4) Büyükşehir Belediyelerince, varsa transfer istasyonları ve atık bertaraf tesislerinde bayram süresince hizmet verilecektir. Toplu kurban satış ve kesim yerlerinde temizlik amaçlı yeterli miktarda su sağlanacaktır.

Denetim işlemleri

MADDE 18 - (1) Kurban hizmetlerinin denetlenmesi İçişleri, Sağlık, Gıda, Tarım ve Hayvancılık, Çevre ve Şehircilik, Orman ve Su İşleri Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığı, müftülük, emniyet-jandarma birimleri, belediye ekiplerince yapılacaktır.

(2) Bayram öncesi ve bayram süresince özellikle kurban kesimlerinin yoğun olduğu ilk iki gün il/ilçe belediyeleri ile büyükşehir belediyelerinin zabıta birimleri aralıksız denetim yapacaktır.

(3) Kurbanlık hayvanların yüklenmesi ve şevkleri sırasında ve ayrıca hayvan kesimi/satışı yapılan yerlerde, İl/İlçe Gıda,Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri Ek-7'deki kontrol listesi kapsamında denetimler gerçekleştirilecek, yapılan denetimlere ait kontrol listeleri dosyasında muhafaza edilecektir.

Cezai işlemler

MADDE 19 - (1) Karar, Yönetmelik, Tebliğ, Kurul ve Komisyon Kararlarına aykırı hareket edenler hakkında aşağıdaki cezai işlemler uygulanır.

a) Kurban satış ve kesim yerleri ile bu yerlerde Karar, Yönetmelik, Tebliğ, Kurul Kararları ve 2872 sayılı Kanunun hükümleri kapsamında çevre kirliliğinin önlenmesi için dikkat edilmesi gereken hususlar ve denetim esaslarına ilişkin hazırlanan yönetim planı çerçevesinde denetim yapılacaktır. 2872 sayılı Çevre Kanununun 8 inci maddesinde yer alan hususlara aykırı hareket edenlere, aynı Kanunun 20 nci maddesinin (j) fıkrası gereğince cezai işlem yine aynı Kanunun 24 üncü maddesi kapsamında uygulanacaktır.

b) Valilikler, cadde, sokak ve parkları kurban kesim yeri olarak kullananlar ile kurban kesiminden sonra kan, atıklar ve iç organlarını sokak, cadde ve parklarda bırakanlara gerekli yasal yaptırımları uygulayacaktır.

c) Hayvanların korunması, gözetilmesi, bakımı ve kötü muamelelerden uzak tutulması, rahat yaşamalarının sağlanması, insanlarla diğer hayvanların hijyen, sağlık ve güvenlikleri için gerekli önlemler alınacaktır.

ç) Hayvanları taşıyan ve taşıyanlar onları türüne ve özelliğine uygun ortam ve şartlarda taşıyacak, taşıma sırasında besleme ve bakımını yapacaktır. Satılırken; hayvanların sağlıklarının iyi, barındırıldıkları yerin temiz ve sağlık şartlarına uygun olması zorunludur.

d) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 10. maddesi 1. fıkrasına göre; satılırken, hayvanların sağlıklarının iyi, barındırıldıkları yerin temiz ve sağlık şartlarına uygun olması zorunludur.

e) 5199 sayılı Kanun'un 12. maddesi 1. fıkrasına göre; hayvanların kesilmesi; dini kuralların gerektirdiği özel koşullar dikkate alınarak hayvanı korkutmadan, ürkütmeden, en az acı verecek şekilde, hijyenik kurallara uyularak ve usulüne uygun olarak bir anda yapılır. Hayvanların kesiminin ehliyetli kişilerce yapılması sağlanacaktır. Bu hükümlere aykırı hareket edenlere hayvan başına 738.-TL idari para cezası uygulanacaktır.

f) 5199 sayılı Kanun'un 12. maddesinin 2. fıkrasına göre yürürlüğe konulan; Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere hayvan başına 1.848.-TL idari para cezası uygulanacaktır.

g) 5199 sayılı Kanun'un 14/a maddesine göre; hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, acımasız ve zalimce işlem yapmak, dövme, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa ve sıcağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çektirmek yasak olup, bu hükme aykırı davranışlara 369.-TL idari para cezası uygulanacaktır.

ğ) 5199 sayılı Kanun'un 14/e maddesine göre; kesin olarak öldüğü anlaşılmadan hayvanların vücutlarına müdahalede bulunmak yasak olup, bu hükme aykırı davranışlara 369.-TL para cezası uygulanacaktır.

(2) 1 inci fıkrada yer alan cezai işlemler İçişleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık, Orman ve Su İşleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlıkları ile belediye ekiplerince uygulanacaktır.

(3) Söz konusu para cezaları 2011 yılında uygulanan miktarlar olup, idari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirilerek uygulanacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Koordinasyon sağlanacak kurum ve kuruluşlar

MADDE 20 - (1) Koordinasyon sağlanacak kurum ve kuruluşlar aşağıda gösterilmiştir;

- a) Diyanet İşleri Başkanlığı,
- b) İçişleri Bakanlığı,
- c) Milli Eğitim Bakanlığı,
- ç) Sağlık Bakanlığı,
- d) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,
- e) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,
- f) Orman ve Su İşleri Bakanlığı,
- g) Belediyeler,
- ğ) TRT Genel Müdürlüğü,
- ı) Türkiye Diyanet Vakfı,
- i) Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları,
- j) Ticaret Borsaları,
- k) Türk Veteriner Hekimleri Birliği,
- l) Kasaplar Odası.

Diğer Hususlar

MADDE 21 - (1) Komisyonlar tarafından düzenlenecek eğitim kurslarına komisyon üyesi kurum ve kuruluşlar tarafından gerekli destek sağlanacaktır.

(2) Komisyonlarca gerekli görülen il ve ilçelerde Kurban Bayramı öncesinde ve Kurban Bayramı süresince İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlerinin sorumluluğunda ve Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlerinin koordinasyonunda yeterli sayıda araç ile nöbetçi veteriner hekim görevlendirilecektir.

(3) Bu Tebliğde Hayvan Hareketlerinde Uyulacak Esaslar bölümünde yer alan hususların yerine getirilmesi ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla gerekli işbirliği ve koordinasyonun sağlanması yönünden il ve ilçelerde Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonları acilen toplanacak ve Tebliğ hükümlerinin işlerliğini artırmak yönünden gerekli karar ve önlemler alınacaktır.

(4) Belediyeler, sağlık müdürlükleri ve sağlık grup başkanlıklarınca kurban kesim günlerinde kesim yerlerinde yeterli sayıda ambulans, tam donanımlı ambulans ve görevli sağlık personeli bulunduracaktır.

(5) Başkanlıkça Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ve Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları ile işbirliği yapılarak, bu Tebliğin içeriği ile ilgili 14, 15 ve 16 Ekim 2011 tarihlerinde ana haber bültenlerinin sonunda kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanacaktır.

Yürürlük

MADDE 22 - (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 - (1) Bu Tebliğ hükümlerini Diyanet İşleri Başkanlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.